

רב ששת שמע קל בוכנא

חוש השמיעה

בסוגייתנו עומדים אנו על כושר שמיעתו המופלא של רב ששת. תופעה זו ניתן להסביר, חוץ מפשוטם של דברים, שהיה גדול בתורה, והיתה הבחנתו דקה ומדוקדקת. על פי דברי הגמרא במסכת ברכות (נח), היה רב ששת סגי נהור, וכידוע, העיוור מפתח את חוש שמיעתו באופן מיוחד, יותר מאדם רגיל. בחוש שמיעתו המיוחד שם לבו להבחין בן הטחינה המותרת לטחינה האסורה.

תכונותיו של מנהיג

מוזכר בגמרתנו, שהיה רב ששת יודע להבחין בין קול לקול ובין צליל לצליל. בעניין זה ראוי להזכיר את דברי ה"חפץ חיים" (ח"ח עה"ת פרשת כי תשא) על הפסוקים: "וישמע יהושע את קול העם ברעה... ויאמר אין קול ענות גבורה וגו' קול ענות אנכי שומע". ומסביר: "משה רבנו הוכיח את יהושע תלמידו, על אשר לא הרגיל את אוזנו להכיר ולהבדיל בין קול לקול. על מנהיג העדה לדעת, עת הקהל משמיע קולו למרחוק, כלפי מה הם מכוונים. עליו להבדיל בין קול מלחמה לקול עבודה זרה".

אייתי ליה דייסא

תן לחכם ויחכם עוד

כל עסקי נפלו לטמיון בעסקה שהסתבכה באופן בלתי צפוי. אמנם כרגע איש אינו יודע זאת, אך לא יעברו ימים מועטים עד שדבר זה יתפרסם, ואני, אנה אני בא". עודדו ה"חתם סופר" בדברי בטחון וניחומים, ובתוך כדי דיבור הלווה סכום נכבד לראש הקהל ה"יורד" ונתן לו עצות איך לבנות מחדש את עסקו. יצא ראש הקהל בלב מאושש ומעודד. לתלמידיו התוהים מנין ידע שהדופק בדלת הוא עני הנזקק לעזרה, הסביר ה"חתם סופר": "אין כאן שום פלא, שהרי 'תחנונים ידבר רש ועשיר יענה עזות'. ניכר מדפיקתו של אדם על הדלת, אם היא בתחנונים – כרש, או באומץ ובביטחון – כעשיר".

רב פפי התבונן במאכל וגילה בהבחנתו המיוחדת, שמאכל זה אסור. הבחנתם המופלאה של גדולי ישראל ניכרת בכל הליכותיהם, דוגמא לכך בסיפור הבא. ישב ה"חתם סופר" ושנה לבנו ולתלמידו את השיעור שאמור היה למסור אותו יום לפני תלמידי הישיבה. לפתע הפריעה את שלוות הנפש ואת ההתבוננות העמוקה דפיקה על הדלת. הסיר ה"חתם סופר" את עיניו מהספר בצער על הפסקת הלימוד, ואמר לבנו: "קום, פתח את הדלת לעני שבא לבקש עזרה". כאשר נכנס האורח, ראו הלומדים שאין הוא עני כלל וכלל, אדרבה, היה זה ראש הקהל בכבודו ובעצמו. החל ראש הקהל לתנות את צרתו לפני אביהם של ישראל, ה"חתם סופר" ואמר: "רבי, ירדתי מנכסי,

(לקוח מ"מאורות הדף היומי")